

Inledning – Anläggning för lagring av framställda produkter

Detta dokument är en sammanställning av delar ur

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter), och
- Kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 av den 25 februari 2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen

Dokumentet visar utdrag ur ovan nämnda förordningar och är avsett att vara ett hjälpmedel. Om texten i någon del visar sig inte överensstämma med lagstiftningen hänvisas till aktuell lagstiftning.

I texten återfinns bara de krav som gäller för anläggningar som hanterar och lagrar framställda produkter tagits med. Anläggningar som hanterar foder måste även följa de krav som foderlagstiftningen ställer.

För in- och utförsel till och från Sverige finns i vissa fall särskilda regler. Ta kontakt med Jordbruksverket om detta är aktuellt.

Med ”den behöriga myndigheten”/”behörig myndighet” avses Jordbruksverket om inget annat anges. Texten är uppdaterad den 1 februari 2021.

Anläggning för lagring av framställda produkter¹- krav för godkännande och krav på verksamheten

För att leva upp till gällande lagstiftning på abp-området (se rutan ovan) ska den driftsansvarige uppfylla följande:

Grundläggande krav²

Den driftansvarige³ ska, i de företag som står under deras kontroll, se till att animaliska biprodukter eller därav framställda produkter under alla skeden av insamling, transport, hantering, behandling, omvandling, lagring, utsläppande på marknaden, distribution, användning och bortskaffande uppfyller de krav i denna förordning som är av relevans för verksamheten.

Den driftansvarige ska i registrerings syfte innan denne inleder verksamhet till den behöriga myndigheten anmäla alla anläggningar som denne har kontroll över och som på något sätt hanterar, lagrar, släpper ut på marknaden, distribuerar, använder eller bortskaffar framställda produkter, samt tillhandahålla den behöriga myndigheten information om vilken kategori av material som denne kommer att ha under sin kontroll och vilken typ av verksamhet som kommer att bedrivas.

Driftansvariga ska se till att anläggningar som de har kontroll över godkänns av den behöriga myndigheten i de fall då dessa anläggningar lagrar framställda produkter avsedda för

- a. bortskaffande genom deponering eller förbränning eller för återvinning eller bortskaffande genom samförbränning,
- b. användning som bränsle vid förbränning för energiproduktion,
- c. användning som foder, med undantag för anläggningar som godkänts eller registrerats i enlighet med förordning (EG) nr 183/2005⁴,
- d. användning som organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel, med undantag för lagring direkt på platsen där de ska spridas.

Den driftansvarige ska vidare tillhandahålla den behöriga myndigheten aktuella uppgifter om dessa anläggningar samt anmäla till den behöriga myndigheten alla

¹ Framställda produkter: produkter som framställts genom en eller flera behandlingar, omvandlingar eller steg i bearbetningen av animaliska biprodukter.

² Från art 4, 23, 24, 28 och 29 i förordning (EG) nr 1069/2009 (Texten är allmänt hållen eftersom den rör även andra typer av anläggningar än vad denna information omfattar.)

³ Driftansvarig: de fysiska eller juridiska personer som har faktisk kontroll över en animalisk biprodukt eller därav framställd produkt, däribland transportörer, handlare och användare.

⁴ EG-förordning om fastställande av krav för foderhygien.

större ändringar i verksamheten, såsom eventuell nedläggning av befintlig anläggning.

Egenkontroller

Den driftansvarige ska inrätta, tillämpa och upprätthålla egenkontroller för att övervaka efterlevnaden av förordningen. Denne ska se till att inga framställda produkter som misstänks eller påvisas inte följa förordningen sänds från anläggningen annat än för bortskaffande.

System för faroanalys och kritiska styrpunkter

Driftansvariga som i sin verksamhet hanterar och/eller lagrar fler än en kategori av framställda produkter i samma anläggning ska inrätta, tillämpa och upprätthålla ett eller flera permanenta skriftliga förfaranden som bygger på principerna för faroanalys och kritiska styrpunkter (HACCP).

Den driftansvariga ska framför allt

- a. identifiera de faror som måste förebyggas, elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå,
- b. identifiera kritiska styrpunkter i det steg eller de steg där kontroll är nödvändig för att förebygga eller eliminera en fara eller för att reducera den till en acceptabel nivå,
- c. fastställa kritiska gränser vilka skiljer acceptabelt från icke-acceptabelt i de kritiska styrpunkterna i syfte att förebygga, eliminera eller reducera identifierade faror,
- d. inrätta och genomföra effektiva förfaranden för att övervaka de kritiska styrpunkterna,
- e. fastställa vilka korrigerande åtgärder som ska vidtas när övervakningen visar att en kritisk styrpunkt inte är under kontroll,
- f. inrätta förfaranden för att kontrollera att de åtgärder som avses i leden a–e är fullständiga och effektiva; kontrollförfarandena ska genomföras regelbundet,
- g. upprätta dokumentation och register avpassade efter företagets art och storlek för att visa att de åtgärder som avses i leden a–f tillämpas effektivt.

När en förändring sker av en produkt, process eller i något steg av produktionen, lagringen eller distributionen, ska den driftansvarige se över sina förfaranden och göra nödvändiga ändringar.

Nedan följer de allmänna krav som ställs på anläggning som lagrar framställda produkter och de krav som ställs på verksamhet vid dessa anläggningar

Anläggning som kräver godkännande⁵

Lokaler och anordningar för lagring av framställda produkter ska uppfylla minst följande krav:

- 1) De lokaler och anordningar där framställda produkter från kategori 3-material lagras får inte finnas på samma plats som lokaler där framställda produkter från kategori 1- eller kategori 2- material lagras, såvida inte korskontaminering kan förhindras med hjälp av utformningen och skötseln av lokalerna, t.ex. genom lagring i helt avskilda byggnader.
- 2) Anläggningen ska
 - a) ha ett täckt utrymme för att ta emot och avsända de framställda produkterna, såvida inte de framställda produkterna
 - i) lossas genom installationer som förhindrar spridning av risker för människors och djurs hälsa, t.ex. slutna rör för flytande produkter, eller
 - ii) tas emot förpackade, t.ex. i storsäckar, eller i övertäckta läckagefria behållare eller transportmedel,
 - b) vara konstruerad så den är lätt att rengöra och desinficera; golven ska vara lagda så att avrinningen av vätskor underlättas
 - c) ha lämpliga installationer, däribland toaletter, omklädningsrum och tvättställ, för personalen
 - d) ha tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare såsom insekter, gnagare och fåglar.
- 3) Anläggningen ska ha lämpliga möjligheter för rengöring och desinficering av de behållare eller kärl i vilka de framställda produkterna tas emot samt av de fordon, utom fartyg, i vilka de transporteras.
- 4) Framställda produkter ska lagras på ett ändamålsenligt sätt till dess att de avsänds.

Anläggning som enbart kräver registrering⁶ :

- 1) Driftansvariga för registrerade anläggningar ska hantera animaliska biprodukter och därav framställda produkter enligt följande villkor:

⁵ Hämtat från kap. III avsnitt 1 i bilaga IX i förordning (EU) nr 142/2011

⁶ Hämtat från kap. IV i bilaga IX i förordning (EU) nr 142/2011

- a) Lokalerna ska vara konstruerade så att de vid behov kan rengöras och desinficeras effektivt.
 - b) Det ska finnas tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare såsom insekter, gnagare och fåglar.
 - c) Installationer och utrustning ska hållas i goda hygieniska förhållanden där så krävs.
 - d) Animaliska biprodukter och därav framställda produkter ska lagras under förhållanden som förhindrar kontaminering.
- 2) Driftansvariga ska föra register i en form som är tillgänglig för den behöriga myndigheten.

Särskilda krav för lagring av viss mjölk och vissa mjölkbaserade produkter och mjölkderivat⁷

1. Produkterna i kapitel II avsnitt 4 del II i bilaga X⁸ ska lagras vid lämplig temperatur för att undvika risker för djurs eller människors hälsa och i en därför avsedd, godkänd eller registrerad lagringsanläggning eller i ett särskilt därför avsett lagringsutrymme i en godkänd eller registrerad lagringsanläggning.
2. Prover som tagits på slutprodukterna under lagring eller vid uttag från lagren ska åtminstone uppfylla de mikrobiologiska kraven i kapitel I i bilaga X.

Förutom ovan nämnda krav måste de krav förordningarna ställer på insamling, transport och spårbarhet uppfyllas. Dessa återfinns bl.a. i en sammanställning som ligger på www.jordbruksverket.se

Det finns även särskilda krav som ställs på organiska gödningsmedel / jordförbättringsmedel. De som befattar sig med den typen av produkter uppmanas att även hämta information om vilka krav som ställs på dessa produkter. Mer information hittar du på www.jordbruksverket.se

⁷ Hämtat från kap. III avsnitt 2 i bilaga IX i förordning (EU) nr 142/2011. Anläggningar som lagrar framställda produkter som foder behöver bara registreras då de redan ska vara registrerade enligt förordning (EG) nr 183/2005.

⁸ förordning (EU) nr 142/2011